

RUPSCH, HELMUT (71): *Milch, Botter, Eier, Kis* (4:22 min)

Spreche mer jet üvver die Geschäfte, die et domols gov, un üvver die Lück, die do e Geschäft gemaht han. Wie gesaht, minge Vatter hatt e Geschäft op der Niehler Stroß, eets die Nummer aachenuffzig, un hingerher op der Eck Franziskastroß die dreiunuffzig. Die Muure stundte noch un do wor ne Schutt un Keller. Ja god! Minge Vatter, Geld hatts de kei, fing aan ze schöppe, hät der Keller leergeschöpp, un dann hät e dann nohher usgebaut.

Ävver fange mer en dä fröhe Johr aan. Wä wor usser uns do, alsu bei uns em Lade et wor schön met dä ganze Milchkanne. Mer wore glücklich, mer hatte dann natörlich genug zo esse, dat wor schon ens wichtig. Ich erinnere mich an all die ganze Kanne, an die ganze Säck, et wor jo alles offen, an der Kandiszucker am Köödche, an die Maggiwürfel, die mer gelötsch han un su jet, et wor en schöne Zigg, zomindes för die Pänz. Wä wor denn söns noch do? Wä ich god en Erennerung han, es die Drogerie Twelker op der Eck Köhnstroß, der Herr Apotheker Twelker met däm lange Rauschebart. Hä muss ene kräftige Mann gewäse sin. Mer han uns su Poochte Remmidemmi gemaht, do hät dä ens zeri- dreimol zogelangk, wor dat Thema erledigt, ävver wat bei uns immer widder wichtig wor un wat verzallt wor, wo mer sich de Schnüss drüvver geschwaadt hät. dä Twelker wor vörm Kreeg evangelisch. Es jo nix Schlemmes. Dann kome die Nazis, do wor e Nazi, ävver ne ganz kräftige Nazi. Jo un do wor der Kreeg vörbei, da woodt dä Twelker katholisch, ävver streng katholisch. Un wie dann die Prozession kom, stell der end vür, wä vürre dä Himmel gedrage hät, unse Twelker. Jo, su es dat, vun evangelisch bes nohm Himmel drage.

Ävver et gov och noch andere Lück, met denne mer gode Kontak hatte un die och sympathisch wore, der Charly Krämer vun der Apothek. Dä hatt wirklich e Levve, dat wor geregelt, mööt ich ens sage, dä wor jeden Ovend besoffen. Ävver nit esu besoffe, dat e ni'mih noh Hus gefunge hätt un dat e am nächste Dag nit arbeide künnt, nä, dat hatt alles singe geregelte Zortier. Wat och noch för uns Pänz wichtig wor, do gov et e Büdche: Agnes Skola. Un nevvenaan gov et en Stell, wo de ald Leser hinbränge kunnts. Alsu we' mer irgendwo Blei om Müll gefunge han, om Schutt, oder irgendjet anderes, wat mer verkaufe kunnte, dohin gebraht, beim Agnes Skola Kamelle gekauf, och wenn et zo Hus Kamelle gov, ävver dat wor vill wichtiger. Un e ander Büdche, wat noch vill vill wichtiger wor, - nä, die Innere Kanalstroß gov et noch nit - ävver op dä Eck Neehler Stroß Innere Kanalstroß, do, wo et en et Wäldche reingeiht, stund e Büdche. Un dat Wichtigste an däm Büdche wor, die hatte ne Fernseher, schwatz-wieß. Un wenn dann e Foßballländerspill kom, do kunnts de dohin gonn, kunnts Foßball kucke. Wat wor dat e riesig Ding!

Loss mer noch jet verzälle üvver zwei andere, die mer en Erennerung geblewe sin, eets et Mona Lisa, lange, schwatze Hoor, en elegante Figur, kom met nem wieße Kinderwage un dät Blome verkaufe. Et woodt verzallt, un dat muss och stemme, dat et fröher ens en Dänzerin wor. Un et muss och ärg god gedanz han, denn irgendwie ens Karneval beim Koch en der Weetschaff op der Eck, do han ming Eldere et ens danze gesinn, dat muss schon en Praach gewäse sin. Et hät och verzallt, et hätt ene schwerriche Sonn, dä wör Aaz, ne wohlhabende Aaz. Et mooch stemme, ne, mer wessen et nit.

Einer, dä immer kom un dä och wichtig wor för et Veedel, dä Mann met dem Quetschbüggel. Dä kom eimol de Woch, hät dä Quetschbüggel koot gespilt. Bei uns em Lade dren kräht e ne Grosche, hät an de Hüüser erop- un erundergeloot un do woodten e paar Penning en Zeidungspapier engeweckelt. Dann hät e dat opgesammelt, dann es e wiggergegan.

Rupsch, Helmut: *Milch, Botter, Eier, Kis*

ʃpæfjə me jət 'øve di: jəʃeftə di_ət 'dɑ:mɔʊls jɑ:f ʔʊn ʔyve di lyk ti dɑ jəʃef jəma:t:an vi:əza:t miŋə fate had_ə jəʃɛv_ɔp tɛ ne:lɛ ʃtʰɑ:s ʔe:ʃtʰ ti nʊmɛ ʔa:ʊn'fʊʃtʰiʃ ʔʊn hiŋe'heɔ ʔop tɛ ʔɛk fʰɔn'tʃiska,ʃtʰɑ:s ti 'dʰæʃjʊn'fʊʃtʰiʃ di mu:ʰə: ʃtʊntɛ nɔx ʔʊn dɑ vɑ nɛ ʃʊt ʔʊn kɛlɛ ja jɑ:t miŋə fatɛn jɛlt hats tɛ ken fiŋ ʔan tʃo ʃɔpə hɛt:e kɛlɛ lɛɔ jəʃɔp ʔʊn dan ham:e dɑ: hɛt_ə dan nɑ'heɔ 'usjəbod_ɛvɛ fanɛ mɛ ʔə: ʔɛn dɛnɛ fl: fʰɔ_ə jɔɔ ʔa:n dɛ vɑ ʔʊsɛ ʔʊns dɑ: ʔalzo be ʔʊnz_ɛm la:də ʔɛt vɑ ʃø:n met:ɛnɛ jantʃə 'miʃkənɛ mɛ vɑŋ 'glɔklɪʃ mɛ hatɛn:a'tylɪʃ jəno:x tʃo ʔɛsɛ dat vɑ: ʃon_ŋs 'viʃtiʃ ʔɛʒ_ɛʌɪnɛ miʃ ʔan ʔal di jantʃə kənɛ ʔan di jantʃə zɛk ʔɛt vɑ jɑ ʔalɛs ʔɔfɛn ʔan dɛ 'kandɪstʃʊkɛ ʔam kœ:tʃɛ ʔan di: 'magivɔʃfɛl di mɛ jɛlɔʃtʃ:an ʔʊn zu jɛt ʔə ʔɛt vɔɔ ʔɛn ʃø:n tʃɪk ʔə: tʃo'mɪndɛs fɔ di pɛn'tʃ nɛ ʔʊn: ja vɛɔ vɑ dɛn sɔns nɔ dɑ: vɛ:_ɛʃ jɔ:d_ɛn ʔɛɔ'ʔɛnɛʊŋ han ʔɛs ti tʰɔgɔɔɔɔɔ: tvɛlkɛ ʔop tɛ ʔɛk kɔ'nʃtʰɑ:s dɛ hɛʌ ʔapɔ'tɛ:kɛ tvɛlkɛ met:ɛm lanɛ 'ʰæʃjəba:t ʔɛ: muz_ɛnɛ kʰɛʃtʃjɛ man jəvɛ:zɛ zɪn mɛ han_ʊns:u: pɔ:ʃtɛ ʰɛmi'dɛmi jəma:t dɔ hɛt_ə_ŋs:vɑɪ 'dʰæɪmɔl 'tʃo:jɛlanɔ vɑ: dat:e:ma ʔɛ'lɛ:dɪʃ ʔɛvɛ vat be ʃʊns ʔɪmɛ vɪdɛ 'viʃtiʃ vɑ_ʊn vat ʔɛ'tʃɛlt vɑ: vɔ mɛ: zɪʃ di ʃnys dʰyve jəʃvɑ't hɛt dɛ tvɛlkɛ vɑ: fʰɔm kʰɛ:ʃ ʔɛfan'jɛ:lɪʃ ʔɛs jɑ nɪks ʃlɛmɛs nɔ'm kʰ ʔɛdɛ dan dan kɑ:mɛ di 'na:tʃɪs dɑ vɑ:ʌ_ə nɑ:tʃɪ ʔɛvɛ nɛ jantʃ 'kʰɛʃtʃjɛ nɑ:tʃɪ tʃɔ_ŋ dɑ vɑ dɛ kʰɛ:ʃ fɔ'baɪ da vɔ:t:ɛ tvɛlkɛ ka'to:lɪʃ ʔɛvɛ ʃtʰɛŋ_ ka'to:lɪʃ ʔon ʔals tan di pʰɔzɛs'jɔ:n kɑ:m ʃtɛl dɛʌ_ŋs fʰɔ vɛ: fʰɔʌn dɛ himɛl jɛdʰɑ:ʰɛ hɛt ʔʊnzɛʰ tvɛlkɛ ja_ so ʔɛs tat fɔn ʔɛfan'jɛ:lɪʃ bɛs tʃʊm himɛl dʰɑ:ʰɛ nɛ ʔɛvɛ ɛt jɑ:v_ɔ nɔ ʔandɛʰ lyk met:ɛnɛ mɛ jɑ:dɛ kɔn'takt hatɛn ʔʊn di ʔox: sym'pa:tɪʃ vɑ:ʰɛ dɛ tʃɑ:ɔli kʰɛ:mɛ fɔn dɛɔ ʔapɔ'tɛ:k dɛ had_ə: 'vɔɔklɪz_ə lɛvɛ dat vɔɔ jɛʰɛ:jɛlt mœ:d_ɪj_ɛns:a:ʰɛ dɛ vɔɔ jɛ:dɛn ʔɔ:vɛnt bɛzɔfɛ ʔɛvɛ nid_ɛzʊ bɛzɔfɛ dat_ə ni mi nɔ hus jəʃʊŋɛ hɛt ʔʊn tat_ə_m nɛ:kstɛn da:x nɪt 'ʔɑʰɛɔdɛ kʊnt nɛ: dat vɔɔ ʔalɛs tat:at ʔalɛs:ɪŋ_ zɪŋ:ə jɛʰɛ:jɛltɛ: tʃo'tɪɔ vɑt ʔox nɔx fʰɔ ʔʊns pɛntʃ 'viʃtiʃ vɑ: dɑ jɑ:v_ɛt by:t ʔə by:tʃɪŋ ʔaŋŋɛs skɔ:la ʔʊn:ɛvɛn'ʔa:n jɑ:v_ɛd_ɛn ʃtɛl_ vɔ: dɛ: vɔ: tɛ ʔalt ʔi:zɛ 'hɪnbɪŋɛ kʊntʃ ʔalzo vɛ mɛ ʔɛɔjɛndvɔ blɛɪ ʔom:vl jəʃʊŋɛ han ʔom ʃʊt ʔodɛ ʔɛkʃjɛnt ʔandɛs vat mɛ fɛkɔʃfɛ kʊntɛ dɑ'hɪn jɛʰɛba:t be ʔaŋŋɛs:ko:la ka'mɛlɛ jɛkɔʃ ʔɔx vɛn_ɛt tʃo hus ka'mɛlɛ jɑ:f ʔɛvɛ dat vɑ fil 'viʃtɪjɛ ʔʊn: ʔɛn ʔandɛ by:tʃɛ vat nɔx fil fil 'viʃtɪjɛ vɔɔ nɛ: di ʔɪnɛʰ ka'na:l ʃtʰɑ:s jɑ:v_ɛt nɔ nɪt ʔɛvɛ ʔop tɛ ʔɛk nɛ:lɛ ʃtʰɑ:s ʔɪnɛʰ ka'na:l ʃtʰɑ:s dɑ: vɔ:_t ʔɛn_ɛt vɛl:tʃɛ ʌɪnjɛɪt ʃtʊnd_ə by:tʃɪŋ ʔʊn dat 'viʃtɪʃtɛ ʔan dɛm by:tʃɛ vɔɔ di hate nɛ 'fɛʌnɛzɛɛ ʃvɑʃtʃ vi:s ʔʊn vɛn dan_ə ,fu:sbal:l:ɛnɛʃpɪl kɑ:m da kʊntʃ dɑ'hɪnʃɔn kʊntʃ 'fu:sbal kʊkɛn vat vɔɔ dat ʔə ʔɛn 'ʌi:zɪʃ dɪŋ: nɛ lɔ:s mɛ nɔx jɛt ʔə fɛʃɛlɛ ʔøvɛ tʃvɑɪ ʔandɛʰ di mɛ ʔɛn_ɛ'ʌɛnɛʊŋ jɛbli:vɛ zɪn ʔe:ʃtʃ ʔɛt'mona'li:za lanɛ ʃvɑʃtʃɛ hɔ:ɔ ʔɛn ʔɛlɛɔɪ'jantɛ fi'juɔ kɑ:m:i nɛm vi:sɛ 'kɪndɛvɑ:ʌ_ɔn dɛ:t blɔ:mɛ fɛkɔʃfɛ ʔɛt vɔ:t fɛʃɛalt ʔʊn dat mʊz_ɔx ʃtɛmɛ dad_ɛt fʰɔɔ_ŋz_ɛn 'dɛntʃɛʌɪnvɔ: ʔʊn_ɛt mus ʔox zɛɔ jɑ:t jɛdantʃ han dɛn ʔɪʌjɛnt'vi: ʔɛns 'kɑʌnɛvɑl bɛm kɔx ʔɛn dɛ 'vɛ:tʃaf ʔop tɛ ʔɛk han miŋ ɛldɛʰ ʔɛt_ŋs dantʃɛ jɛzɪn ʔʊn dat mʊs ʃon_ɛn pʰɑ:x jəvɛ:zɛ zɪn ʔɛt hɛd_ɔx ʔɛ'tʃɛlt ʔɛt hɛt_ɛnɛ nɛ ʃvɛɔ ʌɪʃɛ zɔn: dɛ vɔɔ ʔa:tʃ nɛ'vɔ:lha:bɛndɛ ʔa:tʃ ʔɛt mɔ:x ʃtɛmɛ nɛ ʔə mɛ vɛsɛn_ɛt nɪt tʃʊm ʃlʊs nɔx ʔɛɪnɛ dɛɔ ʔɪmɛ kɑ:m ʔʊn dɛɔ ʔox 'viʃtɪʃ vɔɔ fɔɔt fɛ:dɛl dɛ man met:ɛm 'kʰvɛʃjɛʌɔɔɔl dɛ kɑ:m 'ʔɛɪmɔ:l dɛ vɔx hɛt:ɛ 'kʰvɛʃjɛʌɔɔl kɔ:t jəʃpɪlt bɛ ʔʊnz_ɛm la:dɛ dʰɛn kʰɛ:t_ə nɛ gʰɔʃɛ hɛt ʔan dɛ hy:zɛ ʔəʰɔb_ʊn_ə'ʌʊndɛjɛlʊɔt:ɔ: vɔ:tɛn_ə pa pa pɛnɪŋ ʔɛn_ɛt:ɛɪdʊŋsps,pɪɔ ʔɪnjɛvɪkɛlt dan hɛt:ɛ dat 'ʔopjɛzɑmɛlt:an ʔɛs_ə 'vɪgɛjɛjɑŋɛ